

• Liet. TSR •
Centr. B. biblioteka
Mokslų Akademija

297069

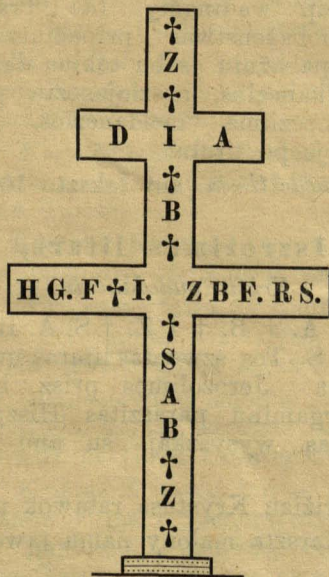

Apginimas nu zarazas.

Tolrije, 1900

Apginimas nu zarazas.

Žyne ir iszrožiimas nekuriu litaru po pawejksłu Križiaus sudietu kurios su paszinawone pabažnu buwa nesziojamas cziese zarazas.

Kad metuse 1546 miesty Tridente wisustroszniause zaraza užpuldinieje ira padawims toksaj, jog Tiewaj synoda arba susyrinkima Trydénskoje su nobaženstwu, nekures litaras poveikslu Križiaus surieditas nu S. Zachariosziaus Biskupo senowes

Jerozolimos sudieta nesziodamy, dawadu tikru daswieczije, kad neszioms anu ir nobaženstwa pažiteczniu spasabu buwa prisz zaraza kajpo paznazijencziu rožnes pabažnas małdas su intencyi attolinima zarazos, kajpo pasirodo isz iszguldimu anu žiamiau czie padieta. Nes buwa tos litaras nu S. Biskupa Zachariosziaus ronku locnu ant pargamina suraszitas, o potam žemiej Hiszpanios Klosztoruj, teip wadinamy (de Trayles) naujej atrastas ir nobaženstwas pripažintas su diwnu pažitecznumu pabažniu asabu tokius dalikus dydžioj pawogoj užlajkanczius, nesziojencziu pri sawes ir pagal anu znocziima meldanczios. Kajp dudas regiety kningoje po titulu:

Nukleus Benedektiński, ant łakszto 102. ir toliaus.

Iszrožimas litaru,

Križiu sudedancziu.

† Z † D. I. A. † B. † I Z. † S. A. B. † Z. † H. G. F. † B. T. R. S. Tos szwentas litaras nu S. Zachariosziaus Biskupa Jerozolimos prisz keleta szimtu metu ant pargaminu paraszitas Hiszpanios Kloszotrriou atrastas, wysyszkaį su anu znoczimu ir maldu.

† *Crux.* Križiau Krystusa ratawok mani.

Z. *Zelus.* Karszta małony namu tawa, tegul mani užlaika.

† *Crux.* Križius pargał, Križius ponewo, Križius prisako, prisz znoka Križiaus užlaikik mani Pony nug tos zarazos.

D. *Deus.* Diewe! Diewe atolink nug manies zaraza ir nug wietas tos gink mani.

- I.** *In manus.* Ing rankos tawa Pone, palecewoju dwase, szirdi ir kuna mana.
- A.** *Ante.* Prisz arba pirm atsiradima dangaus ir žiamės buwa Diewas ir Diewas galingas ira užlajkity nug tos zarazas.
- † *Crua.* Križius Kristusa galingas ira diel atolinima zarazos nug tos wietas ir kuna mana.
- B.** *Bonum.* Ira geraj laukty padieima Diewa su tilieimu, idant atolintum zarazą nug manes.
- I.** *Inclinabo.* Nužeminsiu szirdi mana diel darima nusiteisinimu tawa, idant nebuczio užgiedintu jogei pri Tawies szaukiaus.
- Z.** *Zelus.* Karsztibieje iszskieleu ant bezbažnu, nuraminima grieszninku regiedams, nodieje padiejau Tawieje.
- † *Crua.* Križius Kristusa teguł atgen piktas dwases, pawietre užrožita ir zaraza atolen. —
- S.** *Salus.* Swejkatu tawa aš esmi saka Diewas, szaukes pri manes, asz tawes iszklausysiu ir užlajkisiu tawi nug tos zarazos.
- B.** *Beatus.* Błagasłowitas žmogus padedons nodieje Wieszpatieje, kursaj szirdieje nepažwelge ant tusztibes ir netykros ukontentawones. —
- † *Crua.* Križius Kristusa, kursaj pirmesnej buwa ant isznewožiima ir cziderstwos, dabar stojos ženklū garbies ir szłowes, teguł man stoses ant swejkatos, teguł nug tos wietas pikta dwase, pawietre užrožita ir zaraza nug kuna mana atolina.
- Z.** *Zelus.* Karsztas troszkimas pawogos Diewiszkos teguł mani priwert pakolej numirsiu apiekoje warda Tawa; užlajkik mani nug tos zarazos.

- † *Crux.* Križius ženklen žmones ir kurie aname tur wilti, nug zarazas tegu užlajka.
- H. *Haecceine.* Tejp tataj iszsilówsu jet prisz Wieszpati, neiszmintingi žmones? iszpildik pastanaviimus tawa atneszdams apiera garbies ir turiek wilti Anamy, nes galingas ira wieta ton, ir mani pati nug tos zarazos užlajkity; nes kurie aname paded nodieje, niekados nebun užgiedintajs.
- H. *Guttur.* Tegul pasilektu nebilu, jejgi neblagaslowsiu Tawes; užlajkik tikanczius Tawieje; nodieje padedu Tawieje, užlajkik mani Diewe nug tos zarazos ir wieta ton kurioje iszpažinstamas ira wardas Tawa.
- F. *Factae.* Tomsinibes stojos po ciela žeme pri smerczia Tawa Pone Diewe mana; tegu bus tomsi ir niekam nederanti piktos dwases waldžia, nes Sunau Diewa giwoje diełto ant žiames nužengej idant darbus piktos dwases isznaikintumej; Tawa galiby isz tos wietos ir nu manies tarna tawa ton zaraza atolink, tegu atsitolin pawietre užrožijenti nug manes ing tomsibes pawirszutines.
- † *Crux.* Križiau Kristusa uždenk mus ir atolink isz wietas tos zaraza ir tarna Tawa nuganos užlajkik, kursaj esi łoskawu ir miłaszirdingu, didej gajlingu ir tikru.
- B. *Beatus.* Błagaslowitzas žmogus padedons nodieje Wieszpatieje, kurio szirdis nepažwelge ant tusztibiu ir netykros kontentawones; dienoje rustibes užlajkis anu Wieszpats; Pone Tawieje padedu nodieje gink mani nug tos zarazos. —

T. Factus. Stojosi Diewas gelbietoju mana, nes Tawieje turiu nodieje, gelbiek mani nug tos zarazos.

R. Respice. Žwilkteriek ant manes Pone Diewe mana Adonaj nu trona szwenta Majestota Tawa ir susimilek ant manes isz miłaszirdistes Tawa nug tos zarazos užłajkik mani. —

S. Salus. Swejkatu mana tu esi, iszgidik mani, o swejku pasiliksiu, iszganik mani, o busiu iszganitu.*)

Malda pri Szwencziauses Panos Maryos łajki pawietres.

Małda.

Žegnoima debesu prisz szturma.

Pone Diewe wisagalis! paržegnok ton debesi kurin asz regiu prisz sawi, o jejgu aname ira kokie mace iszkadijenti, tegul pasisuk ant wietu pustu žmoniemis neužgiwentu, kur niejokiems žmoniemis, anie jawams anie giwiems dajktams nepaiškadis. —

Pone Jezau Kristau. kursaj teikejs rankas sawa isztijsty ant medžia Križiaus Szwenta, apiera giwa ir tikra! iszklausik manes.

Tegul anu Diewas Tiewas atskir †. Tegul anu atskir Diewas Sunus †. Tegul anu atskir Diewas Trajcioj Szwentoj wienas †. Tiewas Sunus ir Dwase Szwenta. Tegul ta žegnone bus mana apginimu ir užłajkimu nug wisoke pikta. Amen.

*) Aukszcziau paroditas Małdas S. Zachariosziaus kalbamas lajkuse srage užsykrietyma Koleras, labai łajminga isz sawes atnesze nauda arba skutecznuma.

Małda.

*Pri Szwencziauses Punos Marijos lajki pawietres
ir kitun zaraxliwu lygun.*

Taj ira wisuszłowingiausioje Dwases Szwentos patieszitojas ablubieniczia. Ta ira garbingu nepaimta Diewa majestotu. Ta ira moteryszkie, stipri kuri sutriny galwa žalczioú. Ta ira už mienesi pujkesne, už saule skajstesne, pulkema tada pri Anos grieszninkaj su giliause pakaru, muszkemos i szirdis o su nobaženstwu szaukemos: Szwenta Maryja loskawa pabažna Poni musu! regi dabar esanti prispaudima musu kodiełgi su loskawu ratunku nepasiskubini.

Apgink mus nug mara, pawietres ir nepadžiawota smerczia. Tegul mums su Tawa pagalbu nepaiszkadyj niekoke sunkinibe, o iszwalninty nug wisokios nebespeczenstwas, tegul busma dalininkajs losku tawa. Iszklausik mus o Poni! nes nepadabnej idant diel szłowes Tawa wisako nepadaritum. O Tu Saldžiausis Jezaul iszgelbiek mus, už kurius Tawa ir musu Motina priecinawojas. —

Nug pawietres bada ugnies ir wajnos, iszgelbiek mus Wieszpatie.

Nug nogła ir nepadžiawota smerczia, užlajkik mus Wieszpatie.

Małda

pri Szwentos Rozalios lajke zaraxos.

Diewe kursaj tarnajte Tawa S. Rozalios, atrasta už keletas szimtu metu tarp uwliniu kałnu kuna prisz marus, pawietre už dongiszka lekarstwa dówty tejkejs; pazwalik loskawaj mums tarnams tawa, idant mes, kurie Anos Szwentas

Relikwijas szimawojam (ir szłowinam) ir wardon Anos szaukamos pri Tawes, nug dabar esancziu nebespeczenstwu, nug piktos pawietres ir wisokios zarazos lówsajs butumem. Par pona musu Jezusa Kristusa. Amen.

Tas iszrožyimas litaru surieditu po pawejkslų Križiaus ir maľdeles ant gada padietas, ira iszintas isz kningas par wiresnibe dwaszyszka patwirtintos, po tytuľu: Naboženstwo kuwiększej chwale Bogaw Trójcy Sw. Jedyneho, Matki Boskiej, tudziež SS. Patronón i Patronek. — Przer pewną damę. — Wilno — 1850 r. — Na stronie 829 i dalej. O ant žemajtyszka ležiuve žodis i žodi parwesta, metuse 1894. Mienese Kowa 12 diena par. L. W....

Karunka.

Apej penkerioki kalini Pona Jezusa, Diewa Iszganitojaus musu wisokiose nelajmiese patieka sutejkanti pewna.

Pirmas apmislimas, Kaline cziszcziauseme žiwate Panos Szwenciausės Maryos.

5. Tiewe musu . . . ir 5. Swejka Marya . . .

M a ľ d a.

Pone Jezau Kristau Diewe mana, par Tawa žiwate cziszcziausės Motinos Tawa Maryos Panos kalini par dewinis mienesius, susimilk ant manes wisokiuse sylpnumuse ir sunkibiese mana, par priczina nekalcziausės Motinos Tawa Maryos Panos. Amen. —

Antras apmislimas kaline Pewniczioje lajki P. Jezusa.

5 Tiewe musu . . . ir 5 Swejka Marya . . .

Małda.

O mana milausis Pone Jezau Kristau, par akrutna ir sopulinga kalini Tawa anoj piwniczioj cziese mukos Tawa kamy buvaj wisokejs spasabajs wargintu, katru muku dieł nemieròwta diduma Bażniecze Szw. iszrejkszty nedrens praszau Tawes ne sudik manies sprawedliwu sudu ant amżina kaline. Saugok nug neprietelu, užlajkik nug wisokiu priszingumu, patieszik nelajmiese, neatstok klapatuse, par priczina sopulingos Motinos Tawa mielauses ir anos sopulus, Kuri tegul bus paswejkinta ir meldas už mani. Amen. —

Treczes apmisliimas kaline grabe Pona Jezusa:
5. *Tiewe musu . . ir 5. Swejka Marya . .*

Małda.

Geras Jezau, małone mana wisutikriause, par Tawa grabe ilsieima, nu smerczia karcziause lige garbinga prisikielima isznumirusiu Tawa par tris dienas. Susimilk ant manies pri mirima mana, par priczina wisun dusziu szventu, kures isz atklaniu iszgelbiety tejkejs asablywaj Iszpażintojaus Tawa Dizma Szwenta, tejkes buti małoningu griesznaj duszej mana po numirima mana. Amen. —

Ketvirtas apmisliimas apej kalini Pona Jezusa Szvencziauseme Sakramente.

5. *Tiewe musu . . ir 5. Swejka Marya . . .*

Małda.

Jezau saldžiausis Szvencziauseme Sakramente užsleptas, par ton małone, kurioje ton cudawna spasaba iszrasty tejkejs, idant wisados giwentumi su mumis, ir daweį mums walna prisiartinima, ne tiktaj dieł atidawima Tau prigulenczios garbies,

kajpo Diewuj musu, ale prisakej idant Tawi pažiwotumem ir lonczitumemos su Tawimi szirdiemis musu dusze musu; už taj buk ant amžiu pagarbintas. Praszau Tawes pakarnej, dok wisiems grieszninkams ant pakutos pagrinzima ir wisiems paprowas trokstantims grieku atlejdima, duszioms wienu numirusiu iszganyma, smutkuse esantiems patiesziima, ligonims kontribe, siratoms apginima. Wiesiems stonams tejp dwasiszkiem kajpo ir swieckims padieima, mirsztantiems sutejk milaszirdiste, tejkjes jems dõwte tikra sutrinima szirdies ir ant iszganima rejkalingu losku idant nenumirtumem be tos iszganingos pasilkos, ir man Iszganitojau mana tejkjes dõwte to wiso, ko dieł artimu mana praszau, o už wis labiausej walandoje smerczia mana, buk małoningu, ir pasilik mani tõwmi brangiausiu pasilku ant kele wiecznasties, ir tejkjes mani paskajtite tarp wiewienu tarnu Tawa idant Tawi su anajs ant amžiu garbinczio. Amen. —

Penktas apmislimas apej kalini kada Pona Jezusa prijamam Szwencziauseme Sakramente ing negadnas szirdis musu.

5 Tiewe musu . . ir 5 Swejka Marya . . .

Małda.

Jezau mana geribe nepabenkta, Kursaj dõwdis mums negadnims su ne iszpasakitu małony Szwencziauseme Sakramente, neskirdams asabu, tejp ubagams kajpo ir monarkoms karalams, szwentabliwims ir grieszninkams ir niewiena neastumi nu to wisuszlowingiausioje bunkieta Kuna Tawa Szwencziause ir Krauja Tawa brongiause, ir pasilekti szirdieje musu kaliniu nepaimtos małones, ir kitu

spasabu negadnej Tawi prijamantims newalninkams mišaszirdingu, ne tujaus karodams už isznewozijma Majestota Tawa, kontringaj laukdams paprowas. O Pone mana! kursaj ležuvis patropis geribe Tawa iszszłowinte, tegu Tawiej už ton geradieiste wisokes sutwierimas atidòwd paklona, ir asz su anajs pówles ant kelu pakarnej diekawoju, o praszau Tawes par tan geribe Tawa buk małoningu Bažniczej szwentaj, užlajkik anu pakajuje ir praplátink musu wiera szwenta, downok pakaju krajów musu, žwikteriek mejlingaj ant pawargelu, ubagu, susimilek ant nužiamintu, numażink pujkibes pilnims waldžia, idant wisi patieszity butumem warguse ir nuludimuse musu, par Motinos Tawa Szwencziauses prieszina isz Kurios tas Szwencziausis Kunas intas ir mums dòwtas ira. Amen. —

1. Tikiu ing Diewa Tiewa . . .

Palecewoimas tos Karunkos.

Priimk mana milausis Pone Jezau Kristau! ton Karunka ant didesnes garbies ir szłowes Tawa ant pagarbinima geribes ir mišaszirdistes Tawa, o wisiems nobažnaj Tawi tu Karunku garbinantiems, tejkės dówte patiesziima pagał anu rejkału, teguł Tau bus wieszna garbie ir szłowe su Dievu Tiewu ir Dwase Szwentu ant amžiu amžinuju. Amen.

Litania.

Apej Szwenta Križiu.

Kyrie elejson Chryste elejson Kyrie elejson!
Krystau iszgirsk mus! Krystau iszklausik mus!

Tiewe dangiszkasis Diewe! Susimilk ant musu
Sunau Atpirkiejau swieta Diewe! Susimilk . . .
Dwase Szw: Diewe! Susimilk Szw: Trajce wienas
Diewe Sus. Jezau ant Križiaus pakabintas.
Susimilk ant musu Jezau ant Križiaus apnowgintas.

Jezau pri Križiaus akrutnaj prikaltas.

Jezau ant Križiaus troksztos. —

Jezau ant Križiaus nug židu iszjówktas.

Jezau tarp latru pakabintas. —

Jezau kursaj ant Križ: wiskon iszpiledej.

Jezau ragotyniu ant Križiaus parwertas.

Jezau Kursaj par Križiu griekus musu isz-
najkinaj, Susimilk ant musu.

Jezau ant Križiaus numires. Susimilk. . .

Buk mums małonus, Praszome Tawes Pone.

Nug wisokiu nebespeczenstwu ir ¹ prispaudimu
dwasyszku, Iszwalnink mus Pone.

Par praleima Krauja Tawa ant Križiaus, Iszwalnink
mus Pone!

Par akrutna rona kure ^{sa} ragotiniu szone
Szwencziauseme Tawa atwiere, Iszwalnink
mus Pone!

Par anu karszcziause małda kuren mirdams
ant Križiaus pri Tiewa Sawa dangiszkoja
nusiuntej, Iszwalnink mus Pone.

Mes grieszne Tawes praszome, idant diel
małones Tawa, swietas mums butum nukrižiaivotu
o mes swietòw. Iszklausik mus, Pone.

Susimilk ant musu.

Idant Kuna musu su wisajs ano pajautimajs
 mokitumem nukrižiwote, Iszklausik mus Pone.
 Idant tawa pawejkslu Tawi sektumem, Iszklausik ..
 Awinieli diewa Kursaj najkini griekus swieta

Atlejsk mums Pone

Awinieli Diewa ...

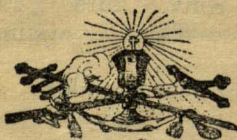
Pabango kajp ir kožnos litanios.

V. Par znoka Križiaus Szv:

R. Nug neprietelu musu, apgink mus Wieszpatie
 musu.

Melskemos.

Pone Jezau! kursaj dewintoj adinoj wiskon
 iszpides nulenkej galwa nu Križiaus ir Diewuj
 Tiewuj dwase atidowdams, ing mumis numirusius
 giwibes dwasiszkos ikwiepej, praszome Tawes, dok
 taj mums griesznims, idant mes kuri nawine esam
 wisiszkaj atidowti sawi už ton nepaimta małone,
 galetumem Taw buty prigulentej wdziencznajs, idant
 užtaj atgajwinte wisajs pajautimajs ir patis sawimi
 Taw atsislužitumem. Amen.

Tris pasweikinmaj ant garbes Nekalto Prasideimo Szwenczausios Maryos Panos.

Julyius II. Popyžus kykwynam žmoguj abrozda Szwencz. Panos tajs žodžajs swejkinanczam ant garbes Jos Nekalto Prasideimo, suteike 15 metu atłajdu, o kas ryta ir wakara sukafbes, tas-pats Julyius II. asztunesdeszinti tukstanczu metu atłajdu dalejdo.

I. O garbingause Pana, dangaus ir žiames Karalyne, Szwenczause Marya Motyna Diewo, swejkinu, nekalto žiwato Tawo pribuwima, kureme ilsejos Wieszpats Diewas mana ir Atpirkiejas mana.

Swejka Marya, be grieko pradieta, mylistos pilna, Wieszpats su Tawimi, pagyrta Tu tarp moteru ir pagyrtas wajsus žiwato tawo Jezus. Szwenta Marya Motyna Diewa, Pana prisz ir po pagimdima, melskis už mus griesznus dabar ir walandoje smerczia musu. A.

II. O garbingause Pana, dangaus ir žemias Karalyne, Szwenczause Marya Motyna Diewa, swejkinu cziszczausi Tawa nekalta kuna, kursaj nug grieko užsikrietimo paliko iszliuosuotas.

Swejka Marya ir t. t. (*kajp aukszczaus*).

III. O garbingause Pana, dangaus ir žiames Karalyne, Szwencziause Marya Motyna Diewa, dowanomis turtinga, ir gausiomis Dwasios Szw. milistomis pripildita.

Sweika Marya ir t. t. (*kajp aukszczaus*).

